

VALTION TALOUDELLINEN TUTKIMUSKESKUS
STATENS EKONOMISKA FORSKNINGSCENTRAL
VATT INSTITUTE FOR ECONOMIC RESEARCH

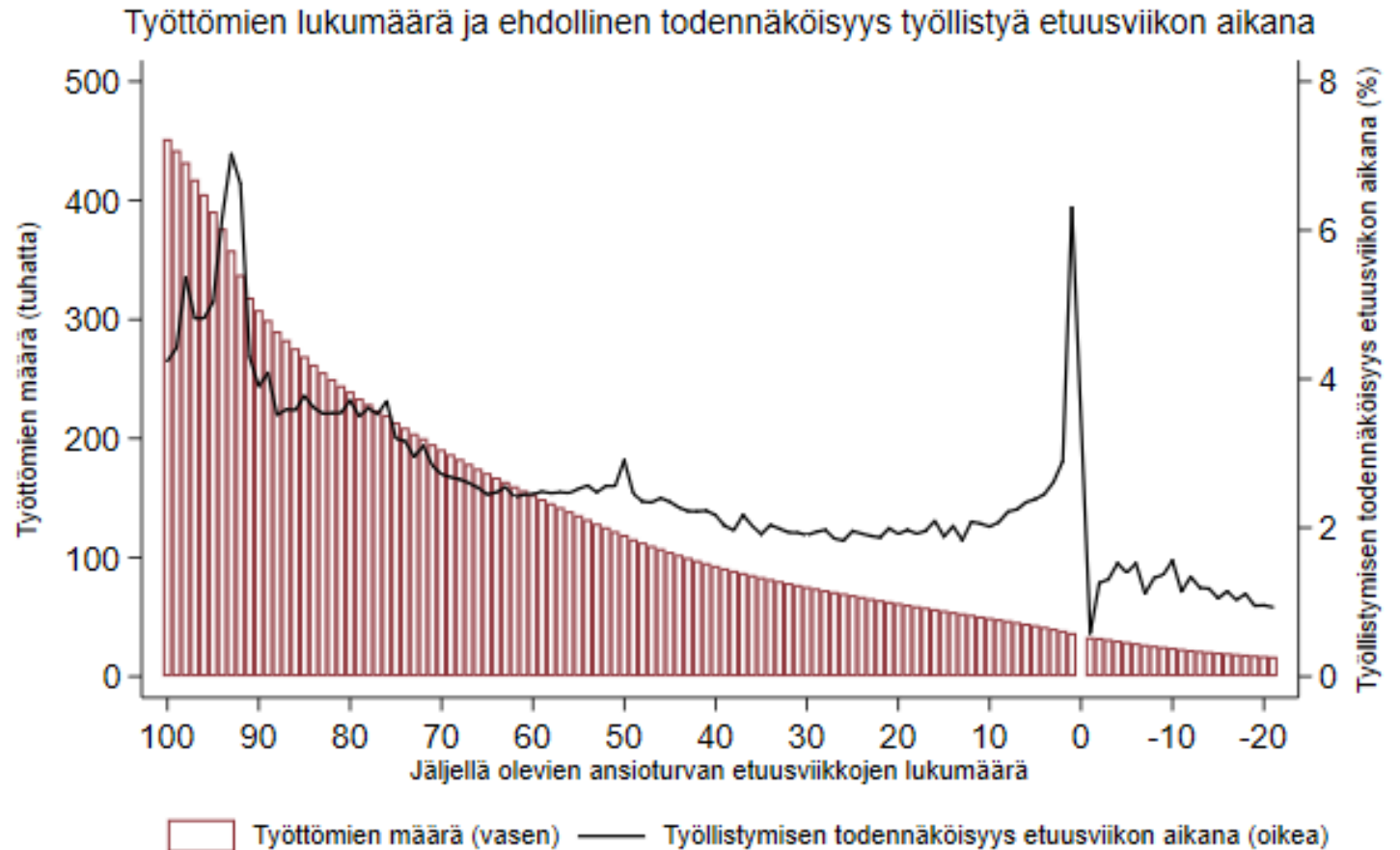
Lyhennys, laajennus, porrastus: Ansioturvan muutokset ja työllistyminen

VATT-PÄIVÄ 2021

Hanna Pesola | 1.10.2021

Työllistyminen päivärahakauden eri vaiheissa

- Työllistyminen lisääntyy selvästi päivärahakauden lopussa
- ... mutta sen vaikutus työttömyyden kustannuksiin on vähäinen

Aineisto tutkimuksesta Kyrrä, Pesola ja Verho (2019): 2000-2013 alkaneet 20 - 54 -vuotiaiden kokoaikaisen työttömyyden ansiopäivärahaajaksot. Henkilöt voivat työllistyä etuuskauden aikana useaan kertaan ja tulla riskijoukkoon, kun etuusviikkoja on alle 100.

Työttömyysturva Suomessa

- Ansiopäiväraha, peruspäiväraha, työmarkkinatuki
- Ehdot:
 - ilmoittautuu työnhakijaksi, hakee kokoaikatyötä, on työmarkkinoiden käytettävissä
 - työssäoloehto (ansio- ja peruspäiväraha): 26 vkoa 28kk:ssa
 - työttömyyskassan jäsenyys (ansiopäiväraha)
- Työttömyysetuuden määrä: perusosa 33.78€/pvä, ansiopäivärahassa lisäksi ansio-osa (yhteensä keskim. 71€/pvä v. 2020)
- Päivärahakauden kesto: 300/400/500 päivää
- Omavastuu aika (5 päivää), karenssit
- Suojaosa (500€, tavallisesti 300€), soviteltu työttömyysturva

Työttömyysturva Suomessa

- **Ansiopäiväraha**, peruspäiväraha, työmarkkinatuki
- Ehdot:
 - ilmoittautuu työnhakijaksi, hakee kokoaikatyötä, on työmarkkinoiden käytettävissä
 - työssäoloehto (ansio- ja peruspäiväraha): 26 vkoa 28kk:ssa
 - työttömyyskassan jäsenyys (ansiopäiväraha)
- Työttömyysetuuden määrä: perusosa 33.78€/pvä, ansiopäivärahassa lisäksi ansio-osa (yhteensä keskim. 71€/pvä v. 2020)
- Päivärahakauden kesto: 300/400/500 päivää
- Omavastuu aika (5 päivää), karenssit
- Suojaosa (500€, tavallisesti 300€), soviteltu työttömyysturva

Mitä vaikutuksia työttömyysturvalla voi olla?

Yksilötasolla

- mahdollistaa kulutuksen tasoittamisen oman työllisyystilanteen vaihdellessa ja tukee hyödyllistä työnhakua (likviditeettivaikutus)
- heikentää kannustimia työllistyä

Työ- ja hyödykemarkkinoilla yleisemmin

- ulkoisvaikutukset muiden työttömien työllistymiseen
- vaikutukset työvoiman kysyntään
- vaikutukset kysyntään hyödykemarkkinoilla

Voi vaihdella suhdanteen mukaan

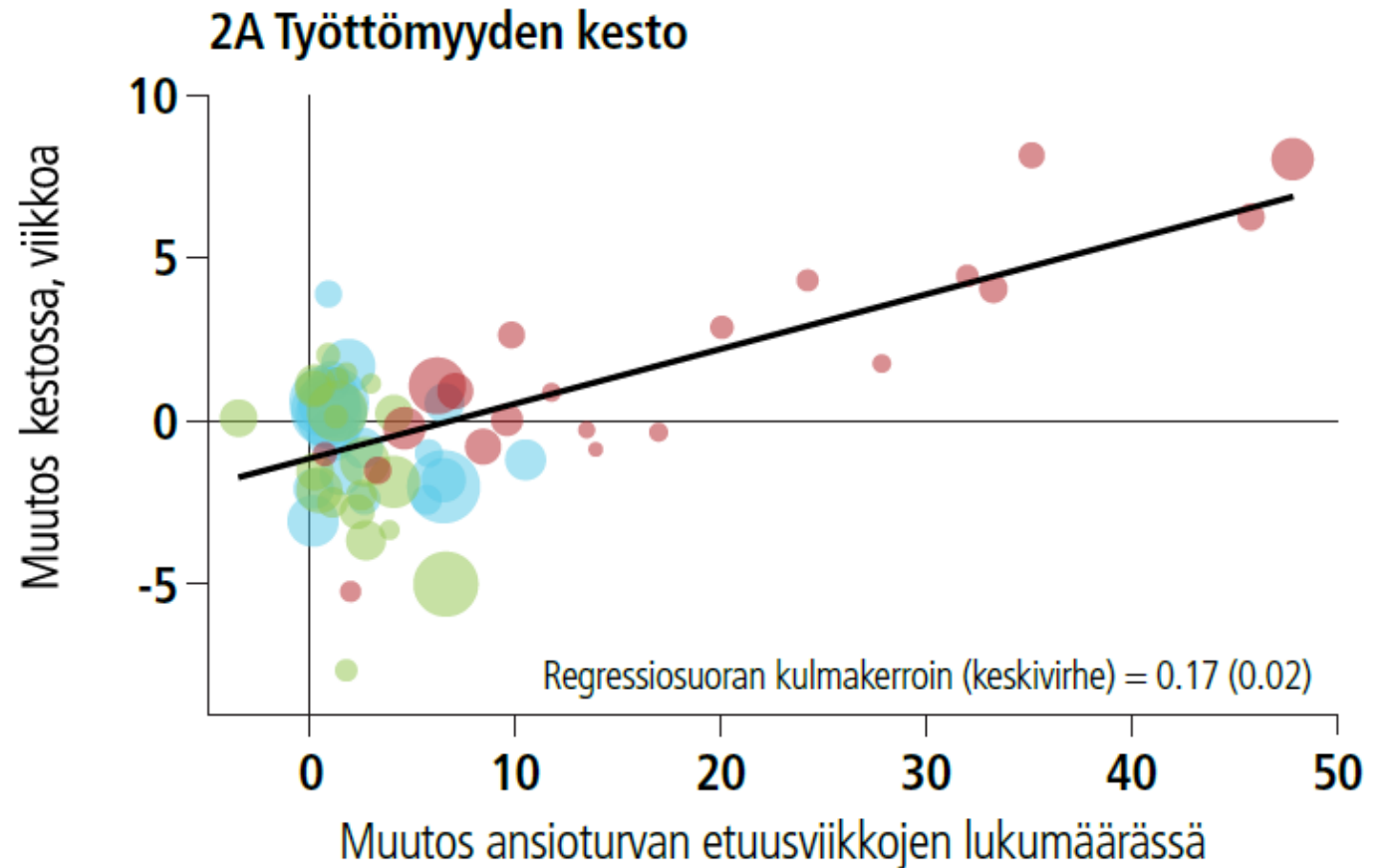
Miten yksilötason vaikutuksia voidaan arvioida?

- Vertailtava työttömiä, jotka muuten samankaltaisia, mutta joiden työttömyysturva vaihtelee
- Hankalaa!
- Vahingossa tai tahallaan syntyvät kvasikokeelliset tutkimusasetelmat
- Satunnaistetut kokeilut

Ansioturvan keston kokonaisvaikutus

Pidempi päiväraha-aika

- pidentää työttömyyttä

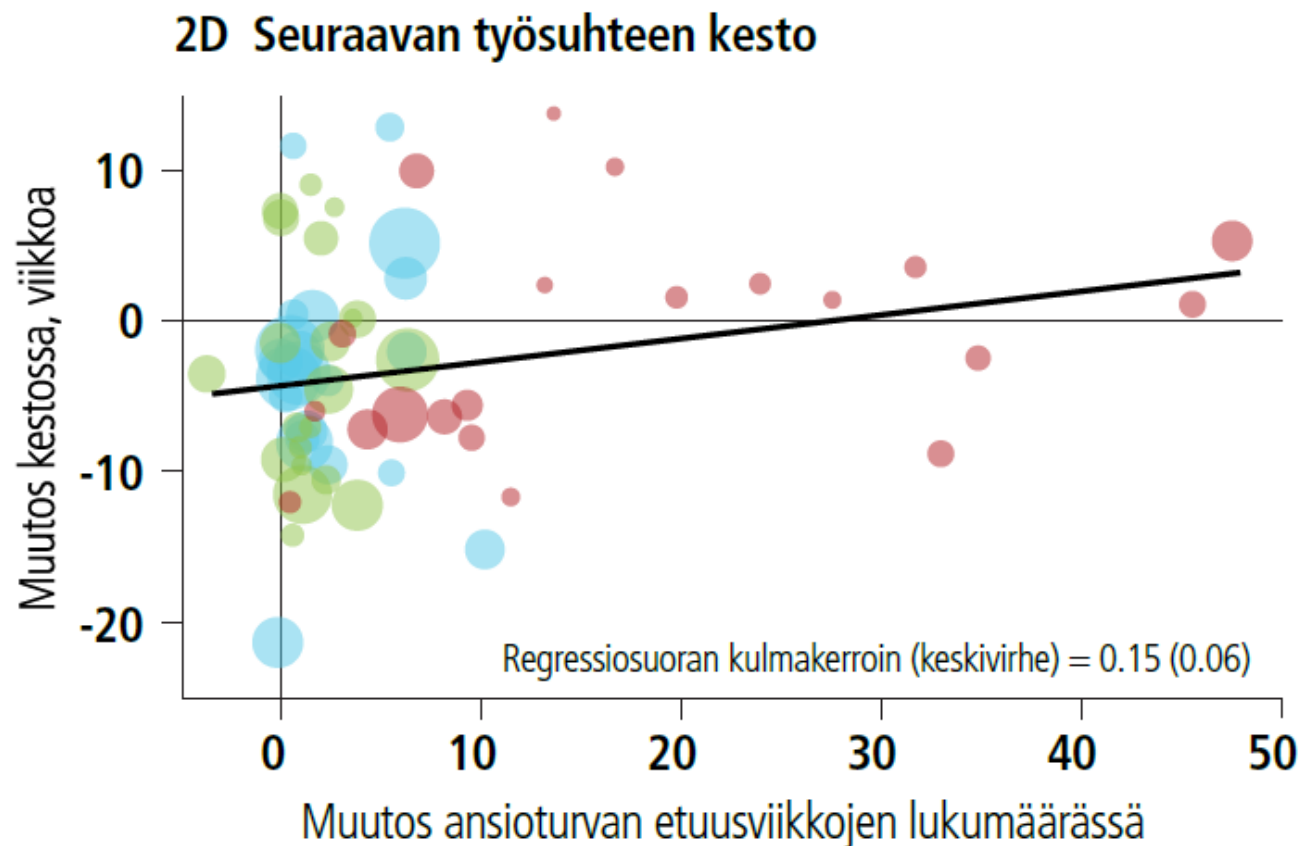

Lähde: Kyyrä ja Pesola (2017)

Ansioturvan keston kokonaisvaikutus

Pidempi päiväraha-aika

- pidentää työttömyyttä
- mutta johtaa parempiin työsuhteisiin

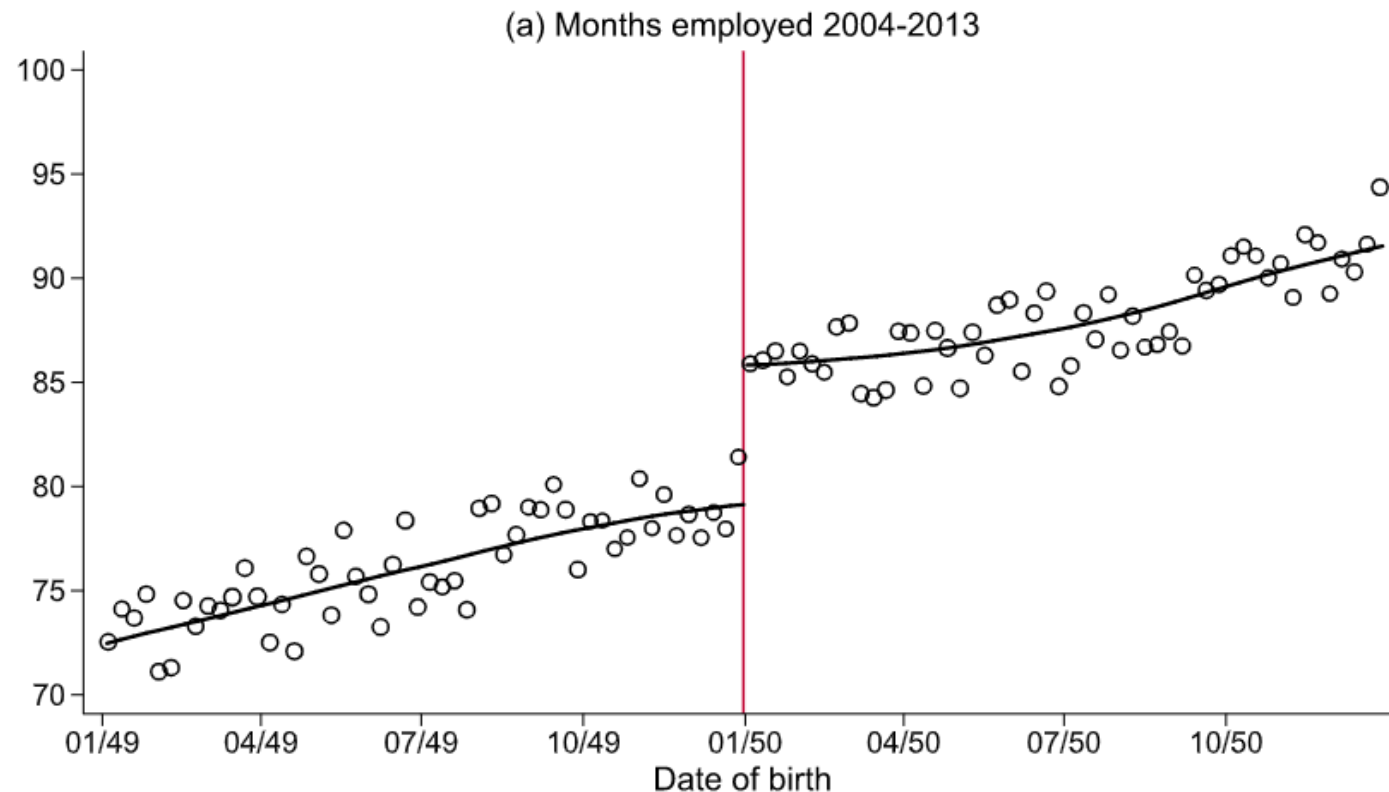

Lähde: Kyyrä ja Pesola (2017)

Työttömyysputken vaikutus

Lisäpäiväoikeuden ikärajan noston seurauksena 10 vuoden aikana

- työkuukausien määrä kasvoi 7kk
- Maksetut verot ja sotumaksut kasvoivat ja saadut tulonsiirrot vähenivät: netto 15 000€

Lähde: Kyyrä ja Pesola 2020a

Entä ansioturvan muut ominaisuudet?

- Korkeampi ansiopäiväraha pidentää työttömyysjaksoa (Uusitalo ja Verho 2010), vähentää sovitellun päivärahan käyttöä, vähentää työllisyyttä ja ansioita (Kyyrä ja Pesola 2020b).
- Lyhytaikainen työskentely sovitellulla päivärahalla nopeuttaa pidempiaikaisen kokoaikatyön löytymistä (Kyyrä 2010).
- Osa-aikainen työskentely sovitellulla päivärahalla helpotti miesten, muttei naisten työllistymistä (Kyyrä 2010).
- Ansiopäivärahaa saavien kannustimet vastaanottaa satunnaista tai osa-aikatyötä ovat hyvät (Kyyrä, Matikka, Pesola 2018).

Lopuksi

- Ansioturvan yksityiskohdilla on vaikutusta työllistymiseen yksilötasolla.
- Haitallisia kannustinvaikutuksia arvioitava suhteessa työttömyysturvan hyötyihin.
- Muutosten etukäteisarviot ovat riippuvaisia aiemmista jälkikäteisarvioista.
- Arvioinnin mahdollistaminen huomioitava toimeenpanossa.

Lähteet

- Kyyrä, T. (2010). "[Partial unemployment insurance benefits and the transition rate to regular work](#)", European Economic Review, 54(7), 911-930.
- Kyyrä, T. ja Pesola, H. (2017). [Säästöt ansioturvan lyhentämisestä hupenevat huonompien työsuhteiden takia](#). VATT Policy Brief 2/2017.
- Kyyrä, T., Matikka, T. ja Pesola, H. (2018). [Työttömyysturvan suojaosa ja työttömyyden aikainen työskentely](#). Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 45/2018, Valtioneuvoston kanslia.
- Kyyrä T., ja Pesola, H. (2020a). [Long-term effects of extended unemployment benefits for older workers](#). Labour Economics 62.
- Kyyrä, T. ja Pesola, H. (2020b). [The effects of UI benefits on unemployment and subsequent outcomes: Evidence from a kinked benefit rule](#). Oxford Bulletin of Economics and Statistics, 2020, 82:1135-1160.
- Kyyrä, T. ja Pesola, H. (2020c). [The effects of unemployment benefit duration: Evidence from residual benefit duration](#). Labour Economics 65.
- Kyyrä, T., Pesola, H. ja Verho, J. (2019). [The Spike at Benefit Exhaustion: The Role of Measurement Error in Benefit Eligibility](#). Labour Economics 60, 75–83.
- Uusitalo, R. ja Verho, J. (2010). [The Effect of Unemployment Benefits on Re-Employment Rates: Evidence from the Finnish Unemployment Insurance Reform](#). Labour Economics 17(4): 643-654.